Zaaknr. : 16.ZK15083
Kenmerk : 16IT033189
Barcode :

Handhavings-uitvoeringsprogramma 2017

Waterschap Brabantse Delta.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het dagelijks bestuur van
13 december 2016,
Het dagelijks bestuur,

De dijkgraaf	De secretaris-directeur
Mw. ir. ing. C.P.M. Moonen	ir. H.T.C. van Stokkom

Naam:	HUP 2017
Datum:	30 november 2016
Versie:	1.0 definitief
Opgesteld door:	Proces toezicht houden en handhaven
Template:	Waterschap Brabantse Delta

Waterschap Brabantse Delta

Inhoud

1. INLEIDING 5

2. ALGEMEEN 6

2.1 Randvoorwaarden en kaders 6
2.1.1 Uitgangspunten 6
2.1.2 Ambitie 6
2.1.3 Handhavingsdoelen planperiode 2015-2019 6
2.2 Wettelijke eisen 6
2.3 Context 7
2.3.1 Sturingsmodel 7
2.3.2 Routinematig toezicht en handhaving 7
2.3.3 Incidenteel toezicht en handhaving 7
2.4 Evaluatie op hoofdlijnen van Handhavingsuitvoeringsprogramma 2016 8

3. INZET VAN MENSEN EN MIDDELEN 11

3.1 Formatie & Bezetting 11
3.2 Inzet toezicht en handhaving 11
3.3 Financiën 11
3.4 Opleiding 11

4. VERANDERINGEN IN HET TOEZICHT EN DE HANDHAVING 12

4.1 Risicogericht prioriteren op basis van informatie(sturing) 12
4.2 Landelijke kwaliteitscriteria 12
4.3 Technische ontwikkelingen volgen 12
4.4 Samenwerking 12
4.5 Prioriteiten vanuit het provinciaal Bestuurlijk platform Omgevingsrecht 13

5. UITVOERINGSPROGRAMMA 2017 14

5.1 Algemeen 14
5.2 Thema Waterkwaliteit 15
5.2.1 Algemeen 15
5.2.2 Domein (Proces-)Industrie 16
5.2.3 Domein Afval 17
5.2.4 Domein Eigen organisatie en andere overheden 18
5.2.5 Domein Overig 18
5.2.6 Domein Agrarisch 19
5.2.7 Domein 'Buiten inrichtingen' 21
5.3 Thema Waterveiligheid 21
Domein Keringen 21
5.4 Thema Waterkwantiteit 22
Domein Watergangen 22
5.5 Thema Vaarweg- en nautisch beheer 23
Domein Vaarweg- en Nautisch Beheer 23
5.6 Thema Waterschapsheffingen 23
Domein Heffingen 23
5.7 Thema Grondwaterbeheer 24
Domein Grondwater 24
5.8 HUP 2017 benodigde versus beschikbare personele capaciteit 25

BIJLAGE 1A UITVOERINGSPROGRAMMA 2017 OP THEMANIVEAU 26

BIJLAGE 1B UITVOERINGSPROGRAMMA 2017 OP DOMEINNIVEAU 27

BIJLAGE 2 UITVOERINGSPROGRAMMA 2017 - BESCHIKBARE VERSUS BENODIGDE HANDHAVINGSCAPACITEIT 32

BIJLAGE 3 DOELGROEPEN MET OVERWEGEND REACTIEVE INZET VAN HET WATERSCHAP IN 2017 33

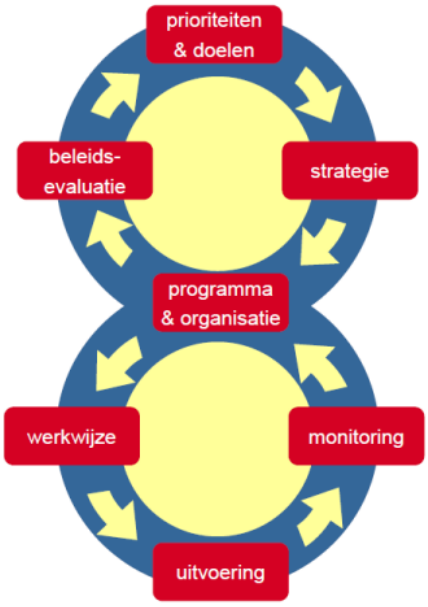
1. Inleiding

Voor u ligt het handhavingsuitvoeringsprogramma 2017, afgekort HUP 2017. Dit HUP is het derde jaarprogramma dat gebaseerd is op het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015-2019.
Het dagelijks bestuur heeft op 18 november 2014 in dat Beleidsplan Toezicht en Handhaving de kaders en randvoorwaarden vastgesteld en daarmee beschreven hoe het waterschap het middel toezicht en handhaving inzet om de naleving van wet- en regelgeving maximaal positief te beïnvloeden.
Daarmee geeft het waterschap ook uiting aan zijn wens om transparant te zijn en kan iedereen kennis nemen van de wijze waarop het waterschap uitvoering geeft aan zijn handhavingstaak.

Ter voorbereiding op het beleidsplan heeft het waterschap een probleem- en risicoanalyse uitgevoerd. Door gebruik te maken van een risicomodule zijn binnen de zes thema's waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid, vaarwegbeheer/nautisch beheer, grondwaterbeheer en waterschapsheffingen op domein- en doelgroepniveau de risico's vastgesteld. Naast deze probleem- en risicoanalyse is er in 2014 ook een doelgroepanalyse uitgevoerd.
De doelgroepanalyse geeft inzicht in de reden van (niet) naleven van wet- en regelgeving. Het waterschap acht dit inzicht zeer belangrijk omdat hiermee bepaald kan worden hoe het middel toezicht en handhaving ingezet moet worden om naleving van wet- en regelgeving maximaal positief te beïnvloeden.

Het beleidsplan heeft een looptijd van 4 jaar en zal uiterlijk in 2018 worden geactualiseerd. In het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015 – 2019 is vastgelegd dat de beleidsdoelen en -keuzen van het beleidsplan inhoudelijk worden uitgewerkt in een jaarlijks handhavingsuitvoeringsprogramma.

Het houden van toezicht en het handhaven worden door het waterschap procesmatig benaderd. De uitvoering is gebaseerd op een cyclisch proces waarbij periodiek de toezichts- en handhavingsinspanningen worden verzameld en beoordeeld. Het handhavingsproces is afgestemd op de planning- & controlcyclus van het waterschap, waardoor ontwikkelingen op elkaar kunnen worden afgestemd en zo nodig snel prioriteiten en/of doelen kunnen worden bijgesteld.

Daarbij richt het waterschap zich specifiek op de achterblijvers en worden preventieve interventies ingezet om gedrag ten positieve te beïnvloeden.
Indien blijkt dat bijsturing noodzakelijk is dan heeft het waterschap daartoe capaciteit in het proces handhaving beschikbaar of kan er bijstelling van het HUP plaats vinden (her prioriteren). Op deze wijze borgt het waterschap dat de het uitvoerende deel van het cyclisch proces voldoende kan bijdragen aan de beleidsdoelen.

Het waterschap past ook in 2017 diverse strategieën toe om het naleefgedrag van regels te vergroten of op het gewenste niveau te houden. Het informatie gestuurd handhaven binnen de risicoprioritering dient daarbij als basis. Voor zover mogelijk zijn de conclusies en de aanbevelingen uit de beleidsmatige en jaarlijkse doelgroep analyse meegenomen bij het opstellen van dit HUP.

Bij de voorbereiding van dit uitvoeringsprogramma is o.a. afstemming gezocht met de Brabantse waterschappen en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Met dit uitvoeringsprogramma versterkt het waterschap ook in 2017 de integrale handhaving en samenwerking.

2. ALGEMEEN

2.1 Randvoorwaarden en kaders

Het waterschap heeft in het beleidsplan beschreven hoe er in de planperiode 2015 – 2019 concreet uitvoering wordt gegeven aan het toezicht en de handhaving. Dit is gedaan door het formuleren van de uitgangspunten voor het handhaven, de ambitie die het waterschap heeft en het opstellen van concrete handhavingsdoelen. Deze randvoorwaarden en kaders zijn leidend bij het opstellen en uitvoeren van het HUP 2017.

2.1.1 Uitgangspunten

Het waterschap hanteert de volgende uitgangspunten bij het invullen van de toezichts- en handhavingstaak:

- Loslaten waar kan, streng waar moet;
- Capaciteitssturing vindt plaats op basis van risico's;
- Toezicht en handhaving ook bij het eigen waterschap en andere overheden;
- Handhaven volgens strategieën;
- Houding van de overtreder bepaalt reactie van het waterschap;
- Samen werken en samenwerken is vanzelfsprekend;
- Waar nodig de toezichtsdruk verhogen;
- Er is ruimte voor ontwikkeling van medewerkers;
- Het waterschap is transparant en communiceert over toezichts- en handhavingsdoelen, -aanpak en –resultaten;
- Het waterschap is bereikbaar.

2.1.2 Ambitie

Het waterschap houdt toezicht en handhaaft met als doel het naleefgedrag te vergroten of het gewenste niveau van naleving te behouden. Daarbij gaat het waterschap er van uit dat een goed naleefgedrag leidt tot positieve effecten op de omgevingskwaliteit en bijdraagt aan ambities voor de fysieke leefomgeving.
Voor zover het naleefgedrag binnen de invloedssfeer van het waterschap ligt, streeft het waterschap ernaar om het naleefgedrag per doelgroep of gedraging jaarlijks in evenredigheid toe te laten nemen, dan wel op het gewenste hoge niveau te houden. Daarnaast verwacht het waterschap met preventieve maatregelen, zoals stimuleren, informeren en communiceren, het bewuste naleefgedrag te kunnen vergroten. Het streven is het aantal handhavingsinterventies voor veel voorkomende, kleine overtredingen hiermee af te laten nemen.

2.1.3 Handhavingsdoelen planperiode 2015-2019

Het waterschap heeft voor deze planperiode een aantal algemene handhavingsdoelen geformuleerd. De volgende handhavingsdoelen worden nagestreefd:

- Bij tenminste 90% van de 1e controlebezoeken wordt voldaan aan de gestelde regels (percentage naleefgedrag);
- Na het inzetten van bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke interventies wordt in 100% voldaan aan de gestelde regels;
- Toezicht en handhaving vinden op een eenduidige manier plaats. Vergelijkbare gevallen worden gelijk behandeld (level playing field);
- Toepassen instrument de vervuiler betaalt.

2.2 Wettelijke eisen

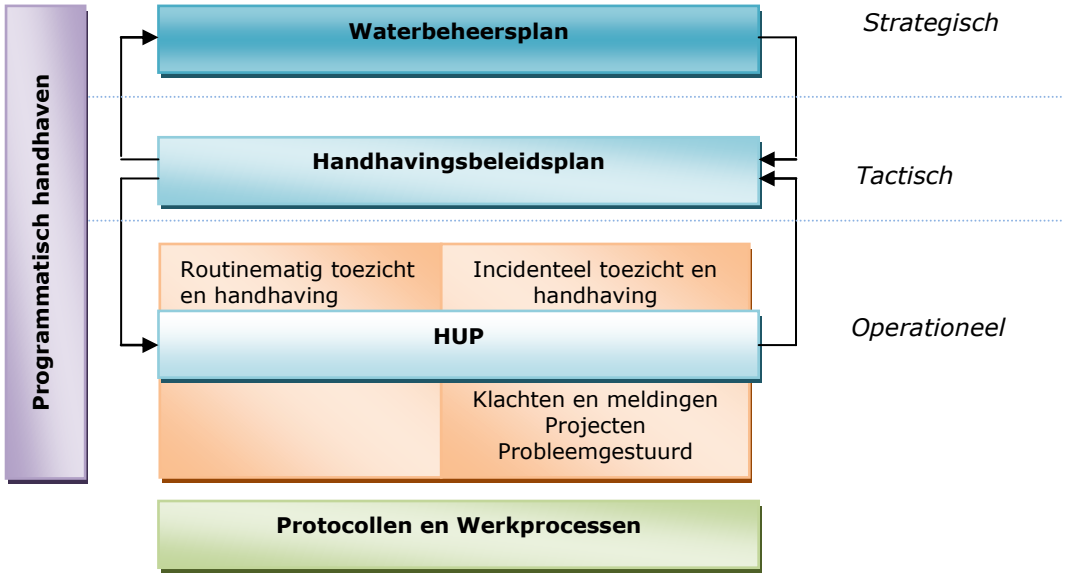
Het Waterschap Brabantse Delta heeft handhavingstaken op grond van de water- en milieuwetgeving. Deze worden binnen het waterschap uitgeoefend door het proces toezicht houden en handhaven (verder genoemd proces Handhaving). In het Besluit Omgevingsrecht (Bor) zijn eisen opgenomen waaraan een handhavingsinstantie moet voldoen. Het opstellen van een HUP (artikel 7.3) en de jaarlijkse evaluatie daarvan (artikel 7.7) zijn wettelijke verplichtingen. Met het onderliggende HUP 2017 wordt invulling gegeven aan deze verplichtingen.

2.3 Context

Onderdeel van het proces van continue kwaliteitsverbetering van de handhaving is het evalueren van uitgevoerde taken en het bijstellen van plannen, de PDCA-cyclus. In het kader van dit proces is het HUP 2017 opgesteld. Daarbij zijn de resultaten van de tussentijdse evaluatie HUP 2016 betrokken bij het opstellen van het HUP 2017.

2.3.1 Sturingsmodel

Het waterschap maakt bij het uitvoeren van toezicht en handhaving onderscheid in twee stromingen. De eerste stroming betreft het zogeheten routinematig toezicht en handhaving, de andere het incidenteel toezicht en handhaving. Het in 2014 opgestelde sturingsmodel voor het proces Handhaving is hierop aangepast.

2.3.2 Routinematig toezicht en handhaving

Routinematig toezicht is toezicht dat voorzien is. Dit levert een van te voren bepaalde toezichtsdruk op. Dit toezicht wordt overwegend onaangekondigd uitgevoerd en heeft een controlerend karakter. Alleen bij veelomvattende controles zal dit een aangekondigde controle zijn.
Doel van dit toezicht is het voorkomen of doen ophouden van ongewenste voorvallen of gedragingen en om de naleving van wet- en regelgeving maximaal positief te beïnvloeden. Met routinematig toezicht is het waterschap consequent en duidelijk in het bewaken van de waterbelangen.

2.3.3 Incidenteel toezicht en handhaving

Deze wijze van toezicht en handhaving laat zich moeilijk plannen omdat het vooral reactief is en afhankelijk van de praktijk. Te denken valt aan extra toezicht na een verontreiniging.
Doel van dit toezicht is het voorkomen en/of doen ophouden van ongewenste voorvallen, incidenten of gedragingen. Deze vorm van toezicht en handhaving is specifiek gericht op situaties die extra aandacht vragen ter stimulering en behoudt van de gewenste situatie, de nagestreefde kwaliteit.
Bij incidenteel toezicht maakt het waterschap onderscheid in klachten en meldingen, projecten en probleem gestuurd handhaven.

2.4 Evaluatie op hoofdlijnen van Handhavingsuitvoeringsprogramma 2016

Reguliere handhaving
2016 is het jaar geweest van het implementeren van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS). Deze LHS beoogt een level playing field tussen overheden en stimuleert eenduidigheid in de afwegingen in het kader van de handhaving, dit vooral tussen medewerkers en de verschillende handhavende overheden. Waterschap Brabantse Delta heeft de LHS geïmplementeerd binnen de handhavingsprocessen en heeft een langetermijnstrategie om tot een steeds eenduidiger toepassing te komen.

Door het uitvoeringsprogramma 2016 is er nog meer focus gekomen op de echte achterblijvers. Daarom is er meer gericht en zwaarder toezicht geweest op overtreders van hoogrisico-gedragingen, zoals verkeerd gebruik van biociden en gewasbeschermingsmiddelen, lozingen op oppervlaktewater en extra controles op recidivisten. In nauwe samenwerking tussen het strafrechtelijke en bestuursrechtelijke spoor is er meer inzet geweest op deze achterblijvers.

De implementatie van de landelijke kwaliteitscriteria water was voorzien in 2016. De voorbereiding voor een landelijke implementatie heeft geleid tot een nieuwe planning, waarmee aangevangen wordt in 2017.

Omdat het programmajaar 2016 ten tijde van besluitvorming over het HUP 2017 nog niet is afgesloten, wordt volstaan met het signaleren van aandachtspunten, die voor het opstellen van het HUP 2017 relevant zijn. In deze evaluatie worden de benamingen van de thema's uit het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015-2019 gebruikt.
De cijfermatige evaluatie van het HUP 2016 vindt plaats in het eerste kwartaal 2017 en wordt dan ter kennis gebracht aan het dagelijks bestuur.

Project Sloten oevers en dijken op orde (Sodo)
In februari 2016 is het waterschap gestart met de uitvoering van het project 'Sloten, oevers en dijken op orde'. Het waterschap wenst de betrokkenheid en bewustwording van inwoners en werkenden in het beheersgebied te vergroten en ongewenste situaties, met oog voor wederzijdse belangen, op te lossen. Daarbij is geconstateerd dat de bekendheid met bepalingen van de Keur verbetering behoeft.

In overleg met bewoners is bekeken hoe de ongewenste situaties tot stand zijn gekomen en welke oplossingen passend zijn. Deze pilots en de uitkomsten hiervan vormden de basis voor de handelwijze in 2016, het vergunnen of handhaven van in het verleden ontstane keurovertredingen.
In februari 2016 heeft het dagelijks bestuur beleidsregels vastgesteld voor keurovertredingen ontstaan vóór 1 januari 2013. Bij de thema's waterveiligheid en waterkwantiteit wordt meer specifiek ingegaan op de werkzaamheden binnen project Sodo over 2016.

Thema waterkwaliteit
Binnen de domeinen Procesindustrie, Afval, Eigen organisatie en andere overheden, Overig, Agrarisch en 'Buiten inrichtingen' is er in 2016 vooral *routinematig toezicht* uitgevoerd. Daarbij zijn er enkele opvallende voorvallen geweest. Zo werd het waterschap geconfronteerd met een leidingbreuk bij Lage Zwaluwe en heeft een mogelijk drugsgerelateerde lozing op het riool het zuiveringsproces beschadigd van zuivering Baarle Nassau. Daarnaast hebben een tweetal technische storingen in het proces het risico op ongewenste lozingen vanuit het pompstations en gemalen vergroot en is er extra toezicht uitgevoerd om het proces aan verbetermaatregelen te bewaken. Dit extra toezicht zal in 2017 worden voortgezet.

De afgesproken/vastgestelde norm voor naleefgedrag is 90%. De verwachting is dat deze doelstelling in 2016 gemiddeld wordt gehaald. Er zijn binnen deze kwaliteitsdomeinen wel een aantal achterblijvers, doch die bevinden zich binnen doelgroepen die al meer aandacht krijgen. Het gaat hierbij om bedrijven binnen de domeinen (Proces-)Industrie en Afval die specifiek aandacht vragen. De doelgroep 'papier en kartonindustrie' kent enkele ontwikkelingen die in 2017 specifiek aandacht vragen.
Voor het HUP 2017 wordt daarmee, op enkele kleine verschuivingen na, het toezicht op de geprioriteerde doelgroepen voortgezet.

Thema waterveiligheid
In 2016 zien we bij dit thema een verdere afname van klachten en meldingen. Met name de surveillance binnen de doelgroep primaire keringen (dijken) werpt zijn vruchten af. Voor de doelgroep regionale en overige keringen dient de wijze van surveillance nader uitgewerkt te worden. Door de afname van klachten en meldingen is het accent voornamelijk gelegd op het toezicht houden op een goede uitvoering van de vergunningsvoorschriften. Binnen de doelgroep primaire keringen zijn alle afgegeven vergunningen gecontroleerd en binnen de doelgroep regionale of overige keringen worden de risicovolle handelingen gecontroleerd. Het waterschap constateert met name lichte afwijkingen. De overtreder is hierbij goedwillend en de gevolgen zijn beperkt of vrijwel nihil.
Rondom het werken in het gesloten seizoen zien wij een ander gedrag, namelijk onverschillig of beperkt calculerend. Hiertegen wordt handhavend opgetreden. Gezien de risico's van deze werkzaamheden wordt het toezicht ook in 2017 onverminderd uitgevoerd.

Het feitelijk handhaven van overtredingen in het kader van het project Sodo is gestart bij het thema waterkwantiteit. In 2017 zal de handhaving van overtredingen voor wat betreft het thema waterveiligheid worden gestart.

Thema waterkwantiteit
Anders dan bij het thema waterveiligheid lag het accent binnen dit thema in 2016 voornamelijk op het in behandeling nemen van klachten en meldingen. Het aantal klachten neemt af maar vereist nog wel een substantieel deel van het toezicht en handhaving binnen dit domein. Het accent lag met name op het controleren van vergunningen voor wat betreft handelingen die een hoog risico vormen voor het watersysteem en die invloed hebben op de legger en het beheer register. Deze vergunningen zijn grotendeels gecontroleerd.
De houding van de overtreders kan in zijn algemeenheid worden gekwalificeerd als onverschillig en de gevolgen variëren van beperkt tot soms 'van belang'. Hierdoor wordt binnen de doelgroep A-watergangen (sloten en beken) regelmatig handhavend opgetreden. Het is hierbij moeilijk in te schatten of het handhavend optreden daadwerkelijk tot een gedragsverandering zal leiden. De omvang van de gedragingen binnen dit thema en de onbekendheid met de regels uit de Keur lijken grotendeels dit gedrag te veroorzaken. De werkwijze rondom vergunningencontroles en afhandeling van klachten en meldingen wordt gecontinueerd.

Verwacht wordt dat de uitvoering van het project Sodo een positieve impuls zal geven aan de bekendheid van de Keur en een afname van de hoeveelheid klachten en meldingen.
De inventarisatie van keurovertredingen met als maatregel 'handhaven' vormt daarbij het uitgangspunt. Een deel van deze overtredingen is door het projectteam in het openbaar gebied gecontroleerd. Hierbij zijn circa 150 controles uitgevoerd. Daarnaast is met alle 21 gemeenten in het beheersgebied van de het waterschap gesproken over het project, dit zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. In deze gesprekken zijn ook de handhavingszaken besproken. In 2016 zijn 95 handhavingszaken voor oude keurovertredingen afgesloten en meer dan 200 handhavingszaken in behandeling genomen. Om na de uitvoering van Sodo geen nieuwe achterstanden meer te laten ontstaan, wordt surveillance op de risicovolle handelingen bij categorie A- en B-oppervlaktewaterlichamen uitgevoerd.

Thema grondwaterbeheer
In 2016 is binnen dit domein routinematig toezicht uitgevoerd op de juiste uitvoering van vergunningsvoorschriften bij grote bronneringen (bouwputbemalingen) en bij het handhavingsproject 'grondwateropgave bij beregeningen'. Bij de uitvoering van het HUP 2016 is minder aandacht besteed aan de kleinere bronneringen dan gepland. Dit komt door het verschuiven van capaciteit naar andere domeinen. Uit de uitgevoerde controles blijkt dat het naleefgedrag bij grote bronneringen boven de 90% is. De houding van de overtreders is goedwillend tot onverschillig en de gevolgen zijn beperkt. Uit de evaluatie van het project ´grondwateropgave´ blijkt dat er in 2015 in het beheersgebied van het waterschap 14,2 miljoen m^3 aan grondwater ten behoeve van beregening is onttrokken. Hierbij is het naleefgedrag ruim 91%.
Controles op het illegaal beregenen uit grondwater stonden in de planning om gecombineerd uitgevoerd te worden met een onttrekkingsverbod oppervlaktewater. Het waterschap heeft in 2016 geen onttrekkingsverbod oppervlaktewater afgekondigd. Desondanks heeft het waterschap een aantal controles uitgevoerd op beregening uit grondwater. Hieruit is slechts één overtredingssituatie naar voren gekomen. Waarschijnlijk is deze overtreding te legaliseren. Tevens zijn bij het waterschap negen overtredingssituaties bekend en deze bevinden zich in een legalisatietraject. Situaties die niet gelegaliseerd kunnen worden, worden gehandhaafd.

Thema waterschapsheffingen
In 2016 is er binnen het domein heffingen vooral routinematig toezicht uitgevoerd. Uit controles blijkt dat het naleefgedrag relatief hoog is, zijn er binnen het domein wel een aantal achterblijvers. Zo bleek bij een levensmiddelenbedrijf dat er erg vervuild afvalwater werd geloosd en dat de in het verleden opgelegde vervuilingswaarde niet overeen kwam met de werkelijke vervuilingswaarde. Voor het HUP 2017 wordt het toezicht voortgezet, met specifieke aandacht voor de achterblijvers.

Thema vaarweg- en nautisch beheer
Binnen het domein vaarweg- en nautisch beheer heeft het waterschap voornamelijk gereageerd op klachten en meldingen en is er toezicht uitgevoerd op het illegaal afmeren of ligplaats nemen. Bij de evaluatie is gebleken, dat er geen activiteiten zijn geconstateerd die een groot risico met zich meebrengen.
In 2016 werd aandacht besteed aan klachten en meldingen en toezicht op evenementen, recreatievaart en (woon-)schepen. Bij evenementen is wel geconstateerd dat procesmatige afspraken rondom de organisatie kunnen worden versterkt. Daarnaast zijn er enkele schadevaringen onderzocht en behandeld, waar onbekendheid met het vaargebied (goede zeemanschap) als oorzaak valt aan te wijzen. Het waterschap gaat nautische evenementenvergunningen in 2017 meer specifiek aandacht geven.

3. Inzet van mensen en middelen

De inzet van mensen en middelen is een belangrijk onderdeel van de kwaliteitseisen in het Besluit omgevingsrecht (artikel 7.5 Bor). In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de beschikbare menskracht en middelen.

3.1 Formatie & Bezetting

In 2017 blijft de formatie ten opzichte van 2016 nagenoeg gelijk.

	FTE (formatie)	*FTE (verschil)*	*FTE (bezetting)*
Afdelingshoofd	*1,00*		*1,00*
Teamleider	*2,00*	*0*	*2,00*
Beleidsmedewerker	*1,00*	*0*	*1,00*
Bestuursrechtelijke handhaver	*2,00*	*0*	*2,00*
BOA	*3,92*	*0,31*	*3,61*
Handhaver	*4,00*	*0*	*4,00*
Medewerker handhaving	*15,70*	*-0,41*	*16,11*
Senior handhaver	*3,00*	*0*	*3,00*
Totaal:	***32,62***	*-0,11*	***32,73***

3.2 Inzet toezicht en handhaving

Niet alle beschikbare fte's zijn inzetbaar voor directe toezicht- en handhavingstaken. Het betreft m.n. ondersteunende taken voor het proces. Uit de analyse van het tijdschrijven uit het verleden blijkt dat circa 30 fte beschikbaar is om de toezicht- en handhavingstaak op uitvoeringsniveau uit te voeren.

Met een rekeneenheid van 1.437 productieve uren per fte is het totaal aantal beschikbare productieve uren voor het proces handhaving afgerond 45.000 uur, waarvan circa 25.000 uur voor Routinematig toezicht en handhaving is gereserveerd en circa 10.000 uur voor Incidenteel toezicht en handhaving. Voor de overige handhavingsprojecten is circa 10.000 uur begroot.

3.3 Financiën

In de begroting 2017 van het waterschap is een bedrag van € 3.490.656,- gereserveerd voor handhaving (inclusief de inzet van proces instandhouden watersystemen bij de schouwvoering watergangen en onttrekkingsverbod oppervlaktewater). De kosten voor het waterschap van het project 'Sloten, oevers, dijken op orde' zijn hierin opgenomen (ca. € 563.000,-).

3.4 Opleiding

Voor 2017 zijn in ieder geval de volgende opleidingen/cursussen voorzien:

- Verdiepingstrainingen en nieuwe functionaliteiten PowerBrowser (software voor toezicht & handhaving) (allen);
- Toezicht- en handhaving bijscholing;
- Permanente her- en bijscholing BOA (4 BOA's);
- Vakgerichte opleidingen en trainingen.

In 2017 worden de kwaliteitscriteria water uitgerold binnen de organisaties van de waterbeheerders. Onderdeel daarvan is een nieuwe nulmeting.

4. Veranderingen in het toezicht en de handhaving

Het waterschap speelt voortdurend in op ontwikkelingen in de omgeving, bestuur en politiek, beleid en wetgeving. In dit hoofdstuk worden een aantal belangrijke ontwikkelingen benoemd die mogelijk van invloed zullen zijn op de inzet van toezicht en handhaving voor waterschap Brabantse Delta in 2017.

4.1 Risicogericht prioriteren op basis van informatie(sturing)

Binnen het risicogericht prioriteren is informatie van wezenlijk belang om te bepalen op welke wijze de beschikbare capaciteit het meest effectief kan worden ingezet. Daarbij kan tussen overheden gedeelde informatie sneller leiden tot het onderkennen van trends. Met het technisch uitwisselen van informatie verbindt het waterschap in 2017 de beschikbare toezichts- en handhavingsinformatie met informatie bij partners en kan er nog efficiënter en doelmatiger gezamenlijk toezicht worden gehouden. Daarbij zal, mede gelet op landelijke ontwikkelingen vanuit de Omgevingswet, het belang van eenduidige termen, begrippen en verwerking ook een transitie vragen van het waterschap.

4.2 Landelijke kwaliteitscriteria

In de kwaliteitscriteria, zoals die wettelijk zijn vastgesteld voor het Wabo-bevoegd gezag, worden eisen gesteld aan opleiding, werkervaring alsmede aan de beschikbaarheid van een voldoende aantal toezichthouders om toezichts- en handhavingstaken te kunnen uitvoeren (zogenaamde kritische massa). In de kwaliteitscriteria zijn ook eisen gesteld aan het (handhavings-)proces. Deze procescriteria samen leiden tot een sluitende cyclus en kwaliteitsborging. Zoals hiervoor al eerder aan de orde kwam wordt met de feitelijke implementatie van de specifieke kwaliteitscriteria water in 2017 gestart en wordt deze in 2018 afgerond.

4.3 Technische ontwikkelingen volgen

Vliegende, varende of drijvende drones en mobiel werken zijn ontwikkelingen, die de uitvoering van het toezicht kunnen beïnvloeden. Het waterschap volgt deze ontwikkelingen en ziet dat er kansen ontstaan om met andere wijzen van toezicht nieuwe informatie beschikbaar te maken. Die informatie kan vervolgens lokaal worden ontsloten.

4.4 Samenwerking

Brzo (Besluit risico's zware ongevallen)
In 2014 heeft het dagelijks bestuur besloten invulling te geven aan de nieuwe inspectierol in het kader van de Brzo. Daarmee geeft het waterschap mede uitvoering aan een trekkersrol voor de andere Brabantse waterschappen en waterschap Scheldestromen. Ook in 2017 voert het waterschap, naast inspecties in het eigen beheersgebied, inspecties uit voor deze andere waterschappen, dit tegen vergoeding van kosten.

Samenwerkingsovereenkomst met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB).
Het waterschap heeft in 2014 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de OMWB voor het houden van toezicht op indirecte lozingen (lozingen van bedrijven en huishoudens op het riool). Het betreft bedrijven die met hun afvalwater een groot risico opleveren voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

In 2016 is er gestart met een leantraject in het kader van de samenwerking tussen de OMWB en het waterschap. De gebleken mogelijkheden voor optimalisatie en verbetering zullen eind 2016, begin 2017, worden geïmplementeerd.

Politie
In voorkomende gevallen werkt het waterschap samen met de politie. Voor grootschalige strafrechtelijke onderzoeken/overtredingen werkt het waterschap samen met het Regionale milieuteam van de Politie (RMT). Ook deze samenwerking wordt voortgezet.

Waterschappen
De waterschappen in Noord-Brabant streven naar samenwerking om kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid ten positieve te beïnvloeden. Rondom toezicht en handhaving werken waterschappen samen bij de Brzo en vertegenwoordigen zij elkaar veelvuldig in overleggen. Kennis wordt gedeeld over ontwikkelingen en methodieken, waar mogelijk treden de waterschappen gezamenlijk naar buiten als één overheid.
In 2017 wordt deze werkwijze voortgezet.

Havenschap Moerdijk
Het Havenschap is een belangrijke samenwerkingspartner voor het waterschap, onder meer vanwege de grote industriële inrichtingen die zijn gevestigd op het industrieterrein Moerdijk. Voor 2017 wordt deze samenwerking voortgezet.

Rijkswaterstaat
Rijkswaterstaat is voor de waterschappen een natuurlijke samenwerkingspartner. Als (collega-) waterbeheerder en (collega-)nautisch beheerder heeft het waterschap diverse verbindingen. Vanuit Brzo en gezamenlijke (ICT-)programmatuur vindt er actieve samenwerking plaats en is het versterken en verbinden met Rijkswaterstaat een voortdurend proces. Voor 2017 wordt deze samenwerking voortgezet en waar mogelijk verdiept.

Concreet werkt het waterschap met Rijkswaterstaat en andere waterschappen samen aan het technisch realiseren van informatie uitwisseling met partners via Inspectieview en een gezamenlijk contract voor luchtsurveillance voor toezicht en handhaving.

Veiligheidsregio
De veiligheidsregio is een partner in het toezicht. Het waterschap onderhoudt in 2017 de samenwerking, teneinde als gezamenlijke overheden de informatie over het milieudomein nog beter te verbinden.

4.5 Prioriteiten vanuit het provinciaal Bestuurlijk platform Omgevingsrecht

Het waterschap geeft in 2017, in afstemming met de Brabantse waterschappen, in ieder geval uitvoering aan de volgende speerpunten die in het bestuurlijk platform zijn vastgesteld: veehouderij, asbest en bedrijven die net onder de Brzo-drempelwaarde vallen. Daarbij blijft het waterschap betrokken bij ‘samen tegen dumpen’ en ‘Samen Sterk In het Buitengebied’.

5. Uitvoeringsprogramma 2017

5.1 Algemeen

Er is veel wet- en regelgeving die kan worden overtreden. Het is niet realistisch dat het waterschap op al die mogelijke (wettelijke) voorschriften continu toezicht houdt. Zodoende wordt er geprioriteerd op basis van risico's.

Probleem- en risicoanalyse
Zoals in de inleiding van dit HUP al aan de orde kwam, is er in 2014 door het waterschap een probleem- en risicoanalyse uitgevoerd. Door gebruik te maken van de risicomodule zijn binnen de zes thema's waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid, vaarwegbeheer/nautisch beheer, grondwaterbeheer en waterschapsheffingen op domein- en doelgroepniveau de risico's vastgesteld. Binnen elk domein is hierdoor een rangschikking ontstaan van ernstig naar verwaarloosbaar risico. Worden de domein- en doelgroeprisico's tegen de beleidsthema's afgezet, dan loopt het waterschap de grootste risico's binnen de thema's waterveiligheid en waterkwaliteit.

Doelgroepanalyse
Naast een probleem- en risicoanalyse heeft het waterschap in 2014 ook een doelgroepanalyse uitgevoerd. De doelgroepanalyse geeft inzicht in de reden van (niet-)naleven van wet- en regelgeving. Het waterschap acht dit inzicht zeer belangrijk omdat hiermee bepaald kan worden hoe het middel toezicht en handhaving ingezet moet worden om naleving van wet- en regelgeving maximaal positief te beïnvloeden.
Om te bepalen waar de middelen van Waterschap Brabantse Delta effectief en efficiënt kunnen worden ingezet wordt er een toezichtsstrategie toegepast. De uitwerking van de toezichtsstrategie is verwoord in dit HUP. Voor 2017 zijn de keuzes in het HUP gebaseerd op de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse en ervaringsgegevens van de afgelopen jaren. Voor zover mogelijk zijn de conclusies en de aanbevelingen uit de doelgroepanalyse meegenomen bij het opstellen van het HUP.

Sturen op naleefgedrag
De probleem- en risicoanalyse en de doelgroepanalyse tonen aan dat er veel nalevingwinst te behalen valt door toepassing van de juiste interventies. Voor de planperiode 2015 -2019 zijn daarom per thema doelstellingen geformuleerd. Vooral het verhogen van het spontane naleefgedrag binnen de verschillende thema's krijgt veel aandacht. Het heel bewust sturen op naleefgedrag is geïntroduceerd in het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015 – 2019. Sinds het programmajaar 2016 wordt gestuurd op het gedrag van de overtreders door het inzetten van verschillende soorten interventies.

Uitvoeren van toezicht
Het waterschap past routinematig toezicht[1] toe op alle door het waterschap afgegeven vergunningen, op meldingen, toestemmingen, werken en daarnaast op directe lozingen en specifieke indirecte lozingen.
Door het routinematig toezicht en handhaving programmatisch te plannen wordt recht gedaan aan het effectief inzetten van de beschikbare capaciteit.

Het waterschap kan incidenteel toezicht[2] en handhaving toepassen op alle gedragingen, geprioriteerd van ernstig risico-gedragingen naar verwaarloosbaar risico. Daar waar omstandigheden maken dat er naast routinematig toezicht extra toezicht en handhaving nodig is, voert het waterschap dat projectmatig uit. Incidenteel toezicht kan dan ook plaats vinden naast, of in plaats van routinematig toezicht.

Met gebruikmaking van de prioritering is voor toezicht en handhaving de beschikbare capaciteit verdeeld over de geprioriteerde thema's en domeinen (Bijlage 1 uitvoeringsprogramma 2017).

Begroting Proces Handhaving		**Routinematig**	**Incidenteel**	**Totaal**
	Uren	24.997	9.999	34.996
	Aantallen toezichtscontroles	14.768	654	15.422

[1] *Zie 2.3.2 voor uitleg over het begrip routinematig toezicht*
[2] *Zie 2.3.3. voor uitleg over het begrip incidenteel toezicht*

5.2 Thema Waterkwaliteit

5.2.1 Algemeen

Het waterschap hecht een groot belang aan schoon oppervlaktewater. Binnen het beheersgebied is er een groot aantal inrichtingen dat gedragingen vertoont die direct of indirect een relatie hebben met de waterkwaliteit. Het waterschap heeft deze inrichtingen ondergebracht in domeinen en doelgroepen met soortgelijke activiteiten. Bij het toezicht op lozingen wordt vooral gekeken naar inrichtingen die de doelmatige werking van de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) kunnen belemmeren en/of de kwaliteit van het oppervlaktewater negatief kunnen beïnvloeden.

De doelstelling van het toezicht in de verschillende domeinen is het voorkomen, dan wel beperken van ongewenste lozingen van schadelijke en waterbezwaarlijke stoffen op de riolering, de rioolwaterzuiveringen en het oppervlaktewater. Er wordt gestreefd naar verbetering van het naleefgedrag van geldende wet- en regelgeving en het verhogen van de bewustwording hiervan door de betreffende bedrijven in deze domeinen.
Dit wil het waterschap bereiken door het uitvoeren van verschillende toezichtvormen, zoals preventief uitgebreide controles, systeemgericht toezicht[3], aspectcontroles en monsternames. Tevens wordt er binnen dit thema risicogestuurd toezicht[4] uitgevoerd bij een beperkt aantal inrichtingen. Het toezicht op de Brzo-inrichtingen die binnen dit thema vallen wordt in een apart project 'toezicht Brzo Zuidwest Nederland' ondergebracht.

Het thema waterkwaliteit omvat zes domeinen, welke hierna zijn uitgewerkt:
- (Proces-)Industrie;
- Afval;
- Eigen organisatie en andere overheden;
- Overig;
- Agrarisch;
- Buiten inrichtingen.

Deze domeinen zijn onderverdeeld in doelgroepen met daarin zowel grote als kleine (industriële) inrichtingen die diverse afvalwaterstromen lozen. De lozing van deze afvalwaterstromen is veelal geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarnaast is voor een aantal inrichtingen de voormalige Wvo-vergunning (nu onderdeel van de Wabo-vergunning of Watervergunning) of delen hiervan van kracht gebleven.

Op basis van de risicoanalyse is vastgesteld dat de domeinen (proces-)industrie, afval, eigen organisatie en andere overheden en agrarisch een groot risico hebben. Deze domeinen worden gevolgd door het domein overig, grondwater en buiten inrichtingen, die een gemiddeld risico hebben.

Begroting Thema Waterkwaliteit		**Routinematig**	**Incidenteel**	**Totaal**
	Uren	13.094	6.007	19.101
	Aantallen	2.776	236	3.012

[3] *Met deze methodiek wordt beoordeeld in hoeverre het beheerssysteem (milieuzorgsysteem, onderhoud- en inspectie systeem) van een bedrijf de naleving op dat aspect in voldoende mate borgt. De methode bestaat uit een combinatie van systeemcontrole (audits door interviews, documentatieonderzoek, steekproeven) en controles van de aangebrachte maatregelen, ook wel outputgerichte controles genoemd. Hoe beter de borging geregeld is, hoe meer systeemcontrole en minder outputcontrole (een 'schuifmaat'). Ook bij 100% systeemcontrole worden nog wel steeds steekproeven in de praktijk uitgevoerd. (Bron: Brzoplus.nl inleiding systeemtoezicht grote bedrijven)*

[4] *Risicogestuurd toezicht – welke risico's hebben lozingen voor rwzi en/of oppervlaktewaterlichaam en op welke wijze heeft het bedrijf het voorkomen van ongewenste lozingen op riool of oppervlaktewaterlichaam geborgd.*

5.2.2 Domein (Proces-)Industrie

Algemeen
Het domein (Proces-)Industrie levert op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een groot risico op voor het watersysteem. Het waterschap geeft daarom de uitvoering van toezicht binnen dit domein hoge prioriteit.
Binnen het domein (Proces-)Industrie heeft het waterschap 12 doelgroepen benoemd met daarin circa 182 inrichtingen.

Routinematig toezicht en handhaving
Binnen het domein (Proces-)Industrie vertoont circa 58% van de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2017 (wederom) prioriteit gegeven aan de volgende doelgroepen:

- Vervaardiging van chemische producten en/of aardolieproducten;
- Op- en overslag van chemische producten;
- Vatenwasserijen en tank(auto)cleaningbedrijven;
- Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken;
- Behandeling van oppervlakken van materialen;
- Vervaardiging van leer;
- Papier- en kartonindustrie.

De overige doelgroepen binnen het domein (Proces-)Industrie vertonen gedragingen die bij niet-naleving van de regels leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2017 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:

- Algemene, academische en categoriale ziekenhuizen;
- Deconserveren van auto's en motorrevisie;
- Fotografische bedrijven met laboratoria;
- Zeefdrukkerijen;
- Analytische laboratoria en geïntegreerde laboratoria(> 10.000 m^3/jaar).

Binnen de verschillende doelgroepen is per inrichting, gebruikmakend van een frequentiematrix en frequentietabel, uitgaande van risico- en naleefgedrag, bepaald welke toezichtsdruk er ingezet moet worden. Uitgangspunt is dat alle inrichtingen met een gemiddeld of hoger risico en gemiddeld of slechter naleefgedrag tenminste 1 maal per jaar worden bezocht. Bij doelgroepen met een lage prioriteit houdt het waterschap wel de vinger aan de pols door het uitvoeren van steekproeven, waaronder monsternames. Ook wordt er gereageerd op klachten & meldingen.

Project 'Toezicht Brzo-Zuidwest-Nederland'.
Binnen het beheersgebied van het waterschap zijn er 40 inrichtingen die onder het regiem van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) vallen. Gelet op de aard, het effect en de omvang van de lozingen bij ongewone voorvallen heeft het uitvoeren van toezicht bij deze inrichtingen een hoge prioriteit. Het toezicht op de Brzo-bedrijven wordt in 2017 in projectvorm uitgevoerd, waarbij tevens uitvoering wordt gegeven aan de NIM-systematiek (Nieuwe Inspectie Methodiek). De inrichtingen binnen het project Toezicht Brzo-Zuidwest-Nederland zijn grofstoffelijk onder te verdelen in de volgende doelgroepen:

- Op- en overslag van chemische producten;
- Vervaardigen van chemische producten en/of aardolieproducten;
- Vatenwasserijen en tank(auto)cleaningbedrijven;
- Afvalverwerkingsbedrijven.

Het waterschap is onderdeel van het landelijke team Brzo-water, dat bestaat uit 6 regisserende waterschappen en Rijkswaterstaat. Het waterschap kan daardoor de watergerelateerde Brzo-werkzaamheden uitvoeren voor de waterschappen Scheldestromen, Aa en Maas en De Dommel en voert in 2017 een zevental Brzo controles voor deze waterschappen uit.

Project 'Risicorelevante bedrijven'
Risicorelevante bedrijven zijn bedrijven die net niet onder de werkingssfeer van de Brzo vallen, maar wel als risicorelevant worden aangemerkt. De Brabantse Omgevingsdiensten voeren gezamenlijk het project Risicorelevante Bedrijven uit. De waterschappen zijn tot op heden nog niet betrokken geweest bij dit project

maar sluiten in 2017 aan en werken individueel aan de uitvoering van dit project mee. Het toezicht op deze risicovolle bedrijven wordt uitgevoerd door middel van de NIM-systematiek (Nieuwe Inspectie Methodiek). Het waterschap controleert in 2017 vier bedrijven vanuit deze samenwerking.

Incidenteel toezicht en handhaving
Klachten en Meldingen
Binnen het domein (Proces-)Industrie ligt het zwaartepunt vooral op het routinematig toezicht. De ervaring leert dat er ongeveer 30 klachten en meldingen per jaar zijn.

Probleemgestuurde handhaving
Binnen het domein (Proces-)Industrie zijn er 27 achterblijvers. Bij 5 inrichtingen wordt in 2017 extra toezicht uitgevoerd. Van dit aantal hebben 4 inrichtingen een beschikking last onder dwangsom en/of loopt er een handhavingstraject om te komen tot een dergelijke beschikking. Bij de overige inrichtingen wordt extra toezicht uitgevoerd, omdat naar verwachting calculerend wordt omgegaan met de gestelde norm. Door het uitvoeren van extra toezicht wil het waterschap bereiken dat het gedrag van deze ondernemers wijzigt van calculerend naar goedwillend.

5.2.3 Domein Afval

Algemeen.
Het domein Afval levert op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een groot risico op voor het watersysteem. Het waterschap geeft daarom hoge prioriteit aan de uitvoering van het toezicht binnen dit domein.
Binnen het domein Afval heeft het waterschap 7 doelgroepen benoemd met daarin circa 170 inrichtingen. De doelgroep mestverwerking is vanwege de verwevenheid met agrarische bedrijven verplaatst naar het domein Agrarisch.

Routinematig toezicht en handhaving
Binnen het domein Afval vertoont circa 50% van de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving van de voorschriften leiden tot een groot of ernstig risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom in 2017 prioriteit aan de volgende doelgroepen:
- Afvalverwerkingsbedrijven (incl. verbrandingsinrichtingen);
- Afvalstoffen op- en overslag en bewerken;
- Vergistingsinstallaties.

De overige doelgroepen binnen het domein Afval vertonen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2017 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:
- Stortplaatsen;
- Composteerinrichtingen;
- Autodemontage;
- Milieustraten/gemeentewerven (afval inzameldepots).

Binnen de verschillende doelgroepen is per inrichting, gebruikmakend van een frequentiematrix en frequentietabel, uitgaande van risico en naleefgedrag, bepaald welke toezichtsdruk er ingezet moet worden. Uitgangspunt is dat alle inrichtingen met een gemiddeld of hoger risico en een gemiddeld of slechter naleefgedrag tenminste 1 maal per jaar worden bezocht. Bij doelgroepen met een lage prioriteit houdt het waterschap wel de vinger aan de pols door het uitvoeren van steekproeven en monsternames. Ook wordt er gereageerd op klachten & meldingen.

Incidenteel toezicht en handhaving
Klachten en Meldingen
Binnen het domein Afval ligt het zwaartepunt vooral op het routinematig toezicht. De ervaring leert dat er ongeveer 30 klachten en meldingen per jaar zijn.

Probleemgestuurde handhaving
Binnen het domein Afval zijn er 17 achterblijvers. Bij 13 inrichtingen wordt in 2017 extra toezicht uitgevoerd. Van dit aantal hebben 5 inrichtingen een beschikking last onder dwangsom en/of loopt er een handhavingstraject om te komen tot een dergelijke beschikking. Bij de overige inrichtingen voert het waterschap extra toezicht uit, omdat naar verwachting calculerend wordt omgegaan met de gestelde norm. Door het uitvoeren van extra toezichtscontroles wil het waterschap bereiken dat het gedrag van deze ondernemers wijzigt van calculerend naar goedwillend. Bij 7 inrichtingen geeft het waterschap voorlichting, om de spontane naleving te vergroten of herhaling van de overtredingen als gevolg van onbekendheid met regelgeving te voorkomen.

5.2.4 Domein Eigen organisatie en andere overheden

Algemeen
Het domein Eigen organisatie en andere overheden heeft op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een groot risico. Het waterschap geeft daarom aan de uitvoering van toezicht binnen dit domein hoge prioriteit.
Binnen het domein heeft het waterschap 3 doelgroepen benoemd met daarin circa 710 inrichtingen.

Routinematig toezicht en handhaving
Binnen het domein vertonen alle drie de doelgroepen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de waterkwaliteit. Gelet hierop, de bestuurlijke gevoeligheid en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom ook in 2017 prioriteit aan de doelgroepen in dit domein:

- Rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi);
- Lozingen vanuit overstorten en nooduitlaten (gemengde stelsels gemeenten en overstorten uit eigen gemalen waterschap);
- Lozingen vanuit hemelwateruitlaten (gescheiden gemeentelijke stelsels).

Rioolwaterzuiveringsinstallaties
De toezichtsdruk binnen deze doelgroep is vooral gericht op het naleven van de voorschriften voor de meet- en bemonsteringssituatie. Overig toezicht bij deze inrichtingen wordt alleen uitgevoerd door middel van administratief toezicht, monstername en/of op basis van klachten/meldingen.
Met systeemtoezicht kijkt het waterschap op welke wijze het risico's worden beheerst.

Lozingen vanuit overstorten en nooduitlaten (gemengde gemeentelijke stelsels en overstorten uit gemalen)
In het beheersgebied van het waterschap zijn vele overstortconstructies aanwezig. Deze overstorten worden door een aantal gemeenten en het waterschap gemonitord (overstortfrequentie, beheer en onderhoud van de overstortconstructie etc.) om de goede werking van het afvalwatersysteem te waarborgen. De gemalen van het waterschap zijn onderdeel van het geplande systeemtoezicht.

5.2.5 Domein Overig

Algemeen
Het domein Overig heeft op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een gemiddeld risico. Het waterschap geeft daarom minder prioriteit aan de uitvoering van toezicht binnen dit domein. Binnen het domein Overig heeft het waterschap 6 doelgroepen benoemd met daarin circa 40 inrichtingen. Het betreft vooral inrichtingen die rechtsreeks lozen op oppervlaktewater.

Routinematig toezicht en handhaving
Binnen het domein Overig vertoont circa 14% van de doelgroepen gedragingen, die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de waterkwaliteit. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap daarom in 2017 prioriteit aan de doelgroep 'Lozers vanaf laad- en loskade'.

De overige doelgroepen binnen het domein Overig vertonen gedragingen die bij niet-naleving leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2017 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:

- Betonmortelbedrijven;
- Scheepswerven en watersportinrichtingen;
- Drinkwaterproductiebedrijven;
- Overige, kleine oppervlaktewaterlozers;
- Koelwaterlozers.

Binnen de verschillende doelgroepen is per inrichting, gebruikmakend van een frequentiematrix en frequentietabel, uitgaande van risico en naleefgedrag, bepaald welke toezichtdruk er ingezet gaat worden. Uitgangspunt is dat alle inrichtingen met een gemiddeld of hoger risico en een gemiddeld of slechter naleefgedrag tenminste 1 maal per jaar worden bezocht. Bij doelgroepen met een lage prioriteit houdt het waterschap wel de vinger aan de pols door het uitvoeren van steekproeven en monsternames. Ook wordt er gereageerd op klachten & meldingen.

Incidenteel toezicht en handhaving
Klachten en Meldingen
Door de buitengewoon opsporingsambtenaren van het waterschap worden klachten en meldingen behandeld.

Probleemgestuurde handhaving
Binnen het domein Afval zijn er enkele achterblijvers. Bij deze inrichtingen heeft het waterschap diverse malen overschrijdingen van de lozingsnormen uit de vergunning geconstateerd en wordt extra aandacht besteed in 2017.

Project 'Samen tegen dumpingen'
Door dumpingen van synthetisch drugsafval loopt de leefomgeving risico. Daarnaast kunnen lozingen van dat afval op het riool een zuivering ontregelen en tot ongewenste lozingen leiden met hetzelfde risico voor de leefomgeving. Het waterschap geeft ook in 2017 prioriteit aan het verminderen van het aantal dumpingen. De provincie neemt daarin projectmatig het voortouw, in samenwerking met alle (Brabantse) handhavingspartners.

5.2.6 Domein Agrarisch

Algemeen
In het beheersgebied van het waterschap zijn ongeveer 4.100 agrarische bedrijven gevestigd. Deze bedrijven zijn onderverdeeld in doelgroepen en geprioriteerd op basis van het risico dat zij vormen voor de waterkwaliteit. Uit de risicoanalyse blijkt dat acht van de veertien doelgroepen een middelmatig tot hoog risico vormen voor de waterkwaliteit. Ondanks een relatief hoog naleefgedrag binnen dit domein, ziet het waterschap dat bedrijven calculerend omgaan met te nemen maatregelen ter bescherming van de waterkwaliteit.
Gelet op de omvang van het bedrijvenbestand en het risico van diffuse emissies, streeft het waterschap naar een steeds gerichtere inzet op de risicovolle gedragingen door uitvoering van aspectcontroles. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de uitkomsten van waterkwaliteitsonderzoeken. In algemene zin kan worden gesteld dat 5 tot 10% van elke doelgroep gecontroleerd kan worden conform de hieronder beschreven aanpak en de hiervoor beschikbare capaciteit.

Op basis van de risicoprioritering en de ervaringen die het waterschap de afgelopen jaren heeft opgedaan, houdt het waterschap in 2017 toezicht op de volgende doelgroepen:

- Veehouderij;
- Glastuinbouw;
- Akkerbouw;
- Pot-, container- en trayteelt;
- Boomteelt;
- Vollegrondsgroenteteelt;
- Fruitteelt;
- Landbouwloonbedrijven;
- Mestverwerkende bedrijven.

Binnen dit domein wordt actief gezocht naar de samenwerking met de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Bedrijven worden daar waar nodig samen met toezichthouders van de OMWB en/of de NVWA bezocht.

Routinematig toezicht en handhaving

Glastuinbouw

In 2017 wordt bij ca. 90 van de 550 glastuinbouwbedrijven een uitgebreide- en/of een aspectcontrole uitgevoerd. Evenals voorgaande jaren zal het waterschap in samenwerking met de OMWB handhaven op het indienen van de UO-rapportage. Jaarlijks zijn glastuinbouwbedrijven verplicht om gegevens te rapporteren die betrekking hebben op het toepassen en lozen van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Deze rapportages worden beoordeeld op de inhoud, met het doel om een beter inzicht te krijgen op het behalen van de doelstelling om te komen tot een "emissie loze kas" in 2027. Daarnaast wordt het komend jaar nader onderzocht welke mogelijkheden er zijn om, door middel van gebiedsgerichte monitoring, illegale lozingen te sneller te onderkennen.

Pot-, container- en trayteelt en fruitteelt

Evenals voorgaande jaren zal er in 2017 aandacht worden besteed aan de recirculatieplicht in de pot-, container- en trayteelt. Het risico van lozingen met nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen (drainwater) noodzaakt tot het voortdurend blijven informeren van de sector. Dit gebeurt bij het uitvoeren van aspectcontroles gericht op een correcte bedrijfsvoering. Naast het bij het waterschap bekende bedrijvenbestand zal er komend jaar in het bijzonder aandacht worden besteed aan de nog onbekende velden waarbij de opvang- en recirculatieplicht niet of slechts beperkt wordt toegepast. In totaal controleert het waterschap 70 bedrijven door het gehele gebied.

Veehouderij, akkerbouw- en landbouwloonbedrijven en mest verwerkende bedrijven

Bij de veehouderijen, de akkerbouw- en landbouwloonbedrijven voert het waterschap controles uit gericht op het tegengaan van erfafspoeling. In het beheersgebied is er een diversiteit aan bedrijven waar activiteiten leiden tot ongewenste lozingen en vervuiling van het oppervlaktewater. Een voorbeeld hiervan is het uitwendig reinigen van voertuigen en de afspoeling van agrarische bedrijfsstoffen. Om ongewenste lozingen zoveel mogelijk te beperken, blijft het noodzakelijk om met een jaarlijkse terugkerende inspanning toe te zien op de 'good housekeeping' binnen de bedrijfsvoering van deze doelgroepen. Bij mest verwerkende bedrijven ziet het waterschap toe op de juiste verwerking van mest en afvalwater, gericht op het voldoen aan lozingsnormen.

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden worden door verschillende doelgroepen binnen de agrarische sector gebruikt en toegepast. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden levert nog altijd een aanzienlijk risico op voor de waterkwaliteit. Het waterschap ziet toe of middelen op een juiste wijze worden gebruikt en toegepast. Deze controles dragen enerzijds bij aan de bewustwording van de risico's voor de waterkwaliteit. Daarnaast wordt met deze controles een verdergaande reductie van middelen in het oppervlaktewater beoogd. In het bijzonder besteedt het waterschap in 2017 aandacht aan activiteiten en risico's nabij waterinname plaatsen langs de watergang.

Incidenteel toezicht en handhaving

Probleemgestuurd handhaven

Binnen het agrarische domein controleert het waterschap ongeveer 50 bedrijven extra. Van dit aantal hebben 25 bedrijven een beschikking last onder dwangsom van het waterschap ontvangen. Bij de overige bedrijven voert het waterschap extra controles uit omdat naar verwachting calculerend wordt omgegaan met de gestelde norm. Door het uitvoeren van extra controles wil het waterschap bereiken dat het gedrag van deze ondernemers wijzigt van calculerend naar goedwillend.

Klachten en meldingen

Binnen het agrarisch domein ligt het zwaartepunt voornamelijk op het routinematig toezicht. De ervaring leert dat er in dit domein jaarlijks ongeveer 30 klachten en meldingen worden ingediend bij het waterschap.

5.2.7 Domein 'Buiten inrichtingen'

Algemeen

Het domein `Buiten inrichtingen` focust zich op lozingen en gedragingen die invloed hebben op de kwaliteit van het watersysteem. Bijna al deze handelingen kennen een sterke samenhang met de afgegeven watervergunningen onder de Keur. Binnen dit domein hebben we het over handelingen die op jaarbasis niet vaak voorkomen. Een uitzondering hierop zijn de toepassingen onder het Besluit bodemkwaliteit (Bbk).
Het toezicht op de toepassingen onder het Bbk heeft zich de afgelopen jaren gefocust op het verondiepen van de Dassenplas. Het verondiepen van de Dassenplas wordt ook wel een grootschalige bodemtoepassing(GBT) genoemd.

Dit domein kent de volgende 5 doelgroepen:

- Toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen in een oppervlaktewaterlichaam(o.a. GBT's);
- Lozen van huishoudelijk afvalwater;
- Lozen van afvloeiend hemelwater (niet afkomstig van bedrijven);
- Baggerspeciedepots en baggerwerkzaamheden;
- Lozen ten gevolge van werkzaamheden aan vaste objecten.

Routinematig toezicht

De controles op de toepassingen (verondiepingen) in de Dassenplas zijn routinematig. Het gaat hier om circa 50 toepassingen op jaarbasis. Hier wordt 100% gecontroleerd op de herkomst en de locatie van de toepassing. Dit wordt gedaan omdat deze gedragingen een hoog risico kennen, het risico op het veroorzaken van schade aan het milieu, de verslechtering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater en daarmee ook een risico voor imagoschade voor het waterschap.

Incidenteel toezicht en handhaving

Overwegend houdt het waterschap toezicht op basis van klachten en meldingen. Dit geldt met name voor lozingen van huishoudelijk afvalwater. Op jaarbasis verwacht het waterschap hier circa 18 controles uit te voeren.

Aan de gedragingen met een hoger risico wordt aandacht besteed door middel van (integrale) controles. Deze integrale controles worden met name uitgevoerd met betrekking tot het domein 'watergangen'.

5.3 Thema Waterveiligheid

Domein Keringen

Algemeen

In het kader van de risicoanalyse scoren de primaire en regionale keringen het hoogst. De doelstellingen voor het waterschap in dit domein zijn: 100%-controle van de verleende vergunningen op primaire keringen en controle van handelingen met een ernstig of hoog risico. Het waterschap introduceert in 2017 surveillance als toezichtsmiddel binnen de doelgroepen regionale en overige keringen. De overige gedragingen met een laag risico behandelt het waterschap op basis van klachten en meldingen.

Het domein Keringen heeft de volgende doelgroepen:

- Primaire keringen (143 km);
- Regionale keringen en overige keringen en kades (425 km).

Routinematig Toezicht en Handhaving

Het routinematig toezicht is op te splitsen in het controleren van vergunningen/algemene regels en het uitvoeren van surveillance. Per jaar worden er circa 75 vergunningen verleend op primaire keringen en 65 vergunningen op regionale keringen. De verwachting is dat dit zelfde aantal vergunningen ook in 2017 wordt verleend. Het waterschap controleert en prioriteert het toezicht op deze vergunningen op basis van de risicovolle handelingen. Dit betekent dat (bouw-)activiteiten op primaire keringen voor 100% worden gecontroleerd en dat vergunningen met risicovolle handelingen op de regionale keringen en kades op onderdelen worden gecontroleerd.

Incidenteel Toezicht en Handhaving
Klachten en Meldingen
Het proces instandhouden waterkeringen inspecteert dagelijks de primaire keringen en de medewerkers van dit proces kunnen daarom gezien worden als de 'ogen en oren' van het waterschap. Een deel van de medewerkers van dit proces is eveneens aangewezen als toezichthouder. De verwachting is dat er in 2017 circa 50 klachten en meldingen binnenkomen en worden afgehandeld.

Projecten
Project Vee op regionale en overige keringen
In 2017 inventariseert het waterschap de beweiding van vee op de regionale en overige keringen. De uitkomsten leiden, zo nodig, tot een specifieke strategie van toezicht. Hierbij wordt rekening gehouden met de samenloop met de projecten Verbetering Regionale keringen en project Sloten, Oevers en Dijken op Orde.

Begroting Thema waterveiligheid		Routinematig	Incidenteel	Totaal
	Uren	1.922	830	2.752
	Aantallen	258	55	313

5.4 Thema Waterkwantiteit

Domein Watergangen

Algemeen
Het afgelopen jaar is het waterschap in dit domein veelal bezig geweest met het afhandelen van klachten en meldingen en het ongedaan maken van overtredingen.

De doelstellingen voor het waterschap in dit domein zijn: 100%-controle van de nieuw verleende vergunningen met een ernstig of hoog risico en controle op handelingen met een ernstig of hoog risico. Surveillance richt zich op risicovolle gedragingen op de categorie A- en B-oppervlaktewaterlichamen.

Dit domein heeft de volgende doelgroepen:
- A-oppervlaktewaterlichamen (3913 km);
- B-oppervlaktewaterlichamen (7445 km).

Routinematig Toezicht en Handhaving
In 2017 houdt het waterschap actief toezicht op verleende vergunningen met een ernstig of hoog risico en borgt daarbij de actualiteit en juistheid van deze gegevens in het beheerregister en de legger. De verwachting is dat er ongeveer 500 controles uitgevoerd worden op verleende vergunningen in dit domein.

Het waterschap houdt bij de categorie B-oppervlaktewaterlichamen beperkt toezicht in de vorm van surveillance. De overige laag geprioriteerde handelingen behandelt het waterschap aan de hand van klachten en meldingen.

Jaarlijks ziet het waterschap toe op de uitvoering van de onderhoudsplicht door perceel eigenaren grenzend aan een categorie B-oppervlaktewaterlichaam. De controles op de onderhoudsverplichting worden uitgevoerd op ongeveer 7500 percelen. In de afgelopen jaren is gebleken dat na de eerste controleronde ongeveer 1000 overtredingen overblijven die aandacht vanuit het proces toezicht en handhaving vragen. Het waterschap streeft daarbij naar een Brabant brede uniforme handelwijze.

Incidenteel Toezicht en handhaving
Klachten en Meldingen
Klachten en meldingen binnen dit domein komen voort uit meldingen van ingelanden en surveillance. De verwachting is dat er in 2017 240 klachten en meldingen binnenkomen en worden afgehandeld.

Project Onttrekkingsverbod Oppervlaktewater
Het waterschap kan een onttrekkingsverbod instellen als de omstandigheden daarom vragen. Een onttrekkingsverbod heeft hoge prioriteit en het waterschap ziet toe op naleving. Een onttrekkingsverbod

wordt tegelijk uitgevoerd met controles op het beregenen uit grondwater en heeft daarmee invloed op de inzet van capaciteit.

Begroting Domein Watergangen		Routinematig	Incidenteel	Totaal
	Uren	4.434	2.338	6.772
	Aantallen	8.388	242	8.630

5.5 Thema Vaarweg- en nautisch beheer

Domein Vaarweg- en Nautisch Beheer

Het domein is onderverdeeld in twee doelgroepen, te weten beroepsvaart en recreatievaart. Binnen het beheersgebied van het waterschap worden vaarwegen gebruikt voor recreatieve en bedrijfsmatige doeleinden. Het waterschap ziet toe op veilig scheepvaartverkeer en het beschermen van oevers en bodem.

Het domein Vaarwegbeheer heeft op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een gemiddeld tot laag risico. Het waterschap geeft, mede gelet op ervaring uit het verleden, lage prioriteit aan de uitvoering van toezicht binnen dit domein.
In 2017 houdt het waterschap steekproefsgewijs toezicht op evenementen en bijzondere transporten over water. Hierbij wordt rekening gehouden met de verwachte risico's. Daarnaast oefent het waterschap toezicht uit op recreatievaart en het illegaal afmeren of ligplaats nemen.

Begroting Domein Vaarwegbeheer		Routinematig	Incidenteel	Totaal
	Uren	84	44	128
	Aantallen	11	10	21

5.6 Thema Waterschapsheffingen

Domein Heffingen

Algemeen.
Het domein Heffingen heeft op basis van de in 2014 uitgevoerde probleem- en risicoanalyse een groot risico met betrekking tot de heffingsinkomsten. Het waterschap geeft daarom hoge prioriteit aan de uitvoering van het toezicht binnen dit domein.

Alle bedrijven die afvalwater lozen, op oppervlaktewater of via het riool op de rioolwaterzuiveringsinstallatie, betalen een heffing (belasting). Deze bedrijven worden aangeslagen op grond van de hoeveelheid en de vervuilingswaarde van het geloosde water.
De juridische basis voor het heffen van de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing is gelegen in de Waterschapswet, respectievelijk de Waterwet. Het algemeen bestuur van het waterschap stelt hiertoe de Verordening zuiverings-/ verontreinigingsheffing vast.

Binnen het domein Heffingen heeft het waterschap 4 doelgroepen benoemd.

Routinematig toezicht en handhaving
Binnen het domein Heffingen vertoont de *doelgroep meetbedrijven* gedragingen, die bij niet-naleving leiden tot een groot of ernstig risico voor de heffingsinkomsten van het waterschap.
Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren geeft het waterschap in 2017 wederom prioriteit aan de doelgroep meetbedrijven.

Deze doelgroep omvat circa 110 inrichtingen. Dit betreffen zowel grote als kleine (industriële) inrichtingen die diverse afvalwaterstromen lozen.

Het waterschap houdt eveneens toezicht op naleving van de voorwaarden uit de meetbeschikking, voert contra-onderzoek uit en verricht extra afvalwateronderzoek in eigen beheer.
Deze werkzaamheden hebben tot doel om de juistheid van de aangifte te controleren en advies te geven, aan de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB), over het opleggen van de juiste aanslagen. Een deel van de activiteiten geschiedt uit efficiency overwegingen gezamenlijk met de controles op de overige wet- en regelgeving. Daarom is een deel van de toezichtsuren en controles terug te vinden in de overige domeinen.

De drie *overige* doelgroepen binnen het domein Heffingen vertonen gedragingen, die bij niet-naleving leiden tot een gemiddeld risico. Gelet hierop en de ervaringen van de afgelopen jaren wordt in 2017 minder prioriteit gegeven aan de doelgroepen:
- Tabelbedrijven (zowel industrieel als agrarisch);
- Forfaitaire bedrijven;
- Overig (bijv. evenementen en aanvoer per as).

Tabel- en forfaitaire bedrijven
Het waterschap voert controles uit op de juistheid van de (afvalwater-)coëfficiënt bij de *tabelbedrijven* en adviseert de belastingsamenwerking. Deze bedrijven worden in overleg met/op verzoek van de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) gecontroleerd. Ook toetst het waterschap meetbeschikkingen van bedrijven, die niet aangemerkt worden als tabelbedrijf. Jaarlijks betreft dit circa 110 inrichtingen.

Incidenteel toezicht en handhaving

Project 'Heffing levensmiddelenbedrijven'
Tijdens een steekproef bij een levensmiddelenbedrijf is in 2016 geconstateerd dat er erg vervuild afvalwater werd geloosd, dat de in het verleden opgelegde vervuilingswaarde niet overeen kwam met de werkelijke vervuilingswaarde. Door de BWB is een overzicht aangeleverd van 80 bedrijven die een vergelijkbare proces hebben, waarop het waterschap in 2017 projectmatig toezicht uitvoert.

Project Administratief toezicht heffingsbedrijven
Het waterschap controleert in 2017 een aantal bedrijven, welke hebben aangegeven dat bepaalde afvalwaterstromen niet worden geloosd maar worden afgevoerd naar derden. In 2017 wordt bij een 5-tal bedrijven (administratief) onderzoek gedaan om beter inzicht in de afvalstromen te verkrijgen.

Begroting Thema waterschapsheffingen		Routinematig	Incidenteel	Totaal
	uren	4.343	320	4.663
	aantallen	841	106	947

5.7 Thema Grondwaterbeheer

Domein Grondwater

Het waterschap richt zich binnen het domein grondwater in 2017 op drie onderdelen. Ten eerste houdt het waterschap toezicht op (grote) bouwputbemalingen. Ten tweede wordt, zoals in voorgaande jaren, de grondwateropgave van de beregeningsvergunningen opgevraagd. Als derde houdt het waterschap toezicht op onttrekkingen ten behoeve van beregening.

Daarbij kan een onderverdeling worden gemaakt in drie onderwerpen. Controles op illegale beregening uit grondwater vinden plaats in combinatie met de controle op vastgestelde onttrekkingsverboden oppervlaktewater. Aanvullend wordt aandacht besteed aan de beleidsimpuls om de bodemstructuur te verbeteren door toezicht te houden op het voorjaars- en urenverbod in de beschermde gebieden en de invloedsgebieden N2000. Tevens wordt bij de reguliere agrarische controle toegezien op beregening uit grondwater.

De doelgroepen binnen dit domein zijn:
- Onttrekken, lozen en heffen van grondwater t.b.v. bouwactiviteiten (vergunningsplichtige);
- Onttrekken, lozen en heffen van grondwater t.b.v. bouwactiviteiten (Algemene regels);
- Onttrekken, lozen en heffen van grondwater t.b.v. bodemsanering;
- Onttrekken van grondwater t.b.v. beregening;
- Onttrekken van grondwater t.b.v. kleine onttrekkingen/noodvoorzieningen;
- Lozen van grondwater vanuit bemalingen;
- Onttrekkingen van grondwater t.b.v. (industrieel) proceswater.

Routinematig toezicht en handhaving
Voor bouwputbemalingen worden op jaarbasis circa 15 vergunningen verleend en ontvangt het waterschap 400 meldingen. In 2017 zullen alle verleende vergunningen voor bouwputbemalingen worden gecontroleerd. Daarnaast controleert het waterschap circa 100 meldingen op basis van de risico's die kunnen ontstaan bij het teveel onttrekken of lozen van grondwater.
De verwachting is dat hier circa 160 controles uitgevoerd worden. Voor de heffingen van de lozing van grondwater worden alle vergunningen en meldingen administratief gecontroleerd op de juistheid van de ingezonden gegevens. Overige gedragingen worden op basis van klachten en meldingen opgepakt.

Controle op beregening uit grondwater wordt op drie aspecten uitgevoerd.
- Toezicht op illegaal beregenen uit grondwater tijdens onttrekkingsverboden oppervlaktewater.
- Toezicht op voorjaars- en urenverbod in de volledig beschermde gebieden en de invloedsgebieden N2000, om bij te dragen aan de Brabant brede beleidsimpuls om de bodemstructuur te verbeteren.
- Bij reguliere agrarische toezicht controleert het waterschap aanvullend op de naleving van de regels op het beregenen uit grondwater.

Grondwateropgave
Voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van agrarische beregening dient jaarlijks bij het waterschap een opgave te worden gedaan. Met de opgegeven hoeveelheden onttrokken grondwater voor agrarische beregeningen wordt de totale onttrekkingshoeveelheid in Brabant berekend. Het waterschap ziet in 2017 toe op een juiste en tijdige opgave binnen haar beheergebied.

Incidenteel toezicht en handhaving
Klachten en Meldingen
De ervaring leert dat er met betrekking tot grondwater jaarlijks circa 5 klachten en meldingen worden ingediend.

Begroting Thema Grondwaterbeheer		Routinematig	Incidenteel	Totaal
	uren	1.120	460	1.580
	aantallen	2.494	5	2.499

5.8 HUP 2017 benodigde versus beschikbare personele capaciteit

Voor 2017 is, uitgaande van de in het beleidsplan vastgestelde strategieën, in beeld gebracht wat de totale benodigde capaciteit zou moeten zijn om alle toezichts- en handhavingstaken te kunnen uitvoeren (bijlage 2).
Voor het HUP 2017 is, uitgaande van de beschikbare capaciteit, domeinen en doelgroepen, benoemd waarop het zwaartepunt van het toezicht wordt gelegd, waar steekproefsgewijs wordt gecontroleerd of waar reguliere aspect- en administratieve controles of monsternames worden ingepland (HUP 2017, bijlage 1).

Voor wat betreft een aantal doelgroepen acht het waterschap geen of beperkte controles acceptabel (zie bijlage 3). Indien zich binnen deze doelgroepen klachten of andere bijzondere omstandigheden voordoen, dan wordt daar op gereageerd. Met deze wijze van reactief toezicht blijft het waterschap toch 'in control' voor wat betreft deze doelgroepen.

Met het voorliggende uitvoeringsprogramma verwacht het waterschap recht te doen aan de prioriteiten die zijn gesteld in het Beleidsplan Toezicht en Handhaving 2015 – 2019 en de ervaringen van het afgelopen jaar (tussentijds evaluatie HUP 2016).

Bijlage 1A Uitvoeringsprogramma 2017 op Themaniveau

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Totaal Productief te besteden	45060	
Totaal Routinematig toezicht & handhaving	24997	14768
Totaal Incidenteel toezicht & handhaving	9999	654
productieve uren overige projecten	10065	
Thema Waterkwaliteit		
routinematig	13094	2776
incidenteel	6007	236
TOTAAL	19101	3012
Thema Waterveiligheid		
routinematig	1922	258
incidenteel	830	55
TOTAAL	2752	313
Thema Waterkwantiteit		
routinematig	4434	8388
incidenteel	2338	242
TOTAAL	6772	8630
Thema Vaarwegbeheer		
routinematig	84	11
incidenteel	44	10
TOTAAL	128	21
Thema Waterschapsheffingen		
routinematig	4343	841
incidenteel	320	106
TOTAAL	4663	947
Thema Grondwater		
routinematig	1120	2494
incidenteel	460	5
TOTAAL	1580	2499

Waterschap Brabantse Delta

Bijlage 1B Uitvoeringsprogramma 2017 op Domeinniveau

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Thema Waterkwaliteit		
Domein (proces)Industrie		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht (proces)Industrie	**3951**	**930**
project Toezicht BRZO Zuid-west Nederland	**1630**	**19**
subtotaal	5581	949
Incidenteel toezicht & handhaving		
probleemgestuurd toezicht & handhaving	**428**	**4**
klachten en meldingen	**340**	**30**
subtotaal	768	34
Domein Afval		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht Afvalbedrijven	**1877**	**349**
subtotaal	1877	349
Incidenteel toezicht & handhaving		
ketentoezicht	**20**	**0**
probleemgestuurd toezicht & handhaving	**639**	**4**
klachten en meldingen	**340**	**30**
subtotaal	999	34
Domein Eigen organisatie en overheden		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht eigen organisatie en andere overheden	**1267**	**637**
subtotaal	1267	637
Incidenteel toezicht & handhaving		
project toezicht eigen inrichtingen	**198**	**1**
probleemgestuurd toezicht & handhaving	**125**	**0**
klachten en meldingen	**425**	**30**
subtotaal	748	31

Waterschap Brabantse Delta

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Domein Overig		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht overige bedrijven	**275**	**68**
subtotaal	275	68
Incidenteel toezicht & handhaving		
Samen tegen dumpen (asbest + drugs)	**119**	**0**
probleemgestuurd toezicht & handhaving	**0**	**0**
klachten en meldingen	**1924**	**100**
subtotaal	2043	100
Domein Agrarisch		
Routinematig toezicht & handhaving		
Toezicht Agrarisch	**3870**	**708**
subtotaal	3870	708
Incidenteel toezicht & handhaving		
klachten en meldingen	**540**	**30**
Probleemgestuurd toezicht (verscherpt toezicht)	**885**	**4**
subtotaal	1425	34
Domein Buiten inrichtingen		
Routinematig toezicht & handhaving		
controles lozing vaste objecten	**24**	**15**
controles Besluit Bodemkwaliteit verontdieping zandwinput)	**200**	**50**
subtotaal	224	65
Incidenteel toezicht & handhaving		
klachten en meldingen	**24**	**3**
subtotaal	24	3

Waterschap Brabantse Delta

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Thema Waterveiligheid		
Domein Keringen		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht op nieuw verleende vergunningen PK	**910**	**150**
toezicht op nieuw verleende vergunningen RK	**619**	**108**
Surveillance PK	**25**	**0**
Surveillance RK en OK	**368**	**0**
subtotaal	1922	258
Incidenteel toezicht & handhaving		
project vee op de keringen	**145**	**0**
klachten en meldingen	**685**	**55**
subtotaal	830	55
Thema Waterkwantiteit		
Domein Watergangen		
Routinematig toezicht & handhaving		
Toezicht op nieuw verleende vergunningen	**3028**	**506**
Surveillance cat A	**25**	**0**
Surveillance cat B en C	**295**	**0**
Schouwvoering	**702**	**7882**
Onttrekkingsverbod oppervlaktewater	**384**	**0**
subtotaal	4434	8388
Incidenteel toezicht & handhaving		
klachten en meldingen	**2338**	**242**
subtotaal	2338	242

Waterschap Brabantse Delta

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Thema Vaarwegbeheer		
Domein Vaarwegbeheer		
Routinematig toezicht & handhaving		
Nautisch beheer	**52**	**1**
toezicht evenementen,ligplaatsen, bijzonder transport	**32**	**10**
subtotaal	84	11
Incidenteel toezicht & handhaving		
klachten en meldingen	**44**	**10**
subtotaal	44	10
Thema Waterschapsheffingen		
Domein Waterschapsheffingen		
Routinematig toezicht & handhaving		
heffingsadviezen agrarische bedrijven	**444**	**140**
heffingsadviezen industriële bedrijven	**3709**	**696**
Project Administratief toezicht heffingsbedrijven	**190**	**5**
subtotaal	4343	841
Incidenteel toezicht & handhaving		
Project Fiscale opsporing - discrepantie	**0**	**0**
Project heffing levensmiddelenbedrijven	**180**	**96**
Project heffing pluimveebedrijven	**140**	**10**
subtotaal	320	106

Waterschap Brabantse Delta

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017

	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal controles
Thema Grondwaterbeheer		
Domein Grondwater		
Routinematig toezicht & handhaving		
toezicht op bronneringen	**962**	**144**
Grondwateropgave	**158**	**2350**
subtotaal	1120	2494
Incidenteel toezicht & handhaving		
project beregeningen gras ikv bodemstructuurverbetering	**185**	**0**
Beregeningen	**160**	
Klachten en meldingen	**115**	**5**
subtotaal	460	5

Bijlage 2 Uitvoeringsprogramma 2017 - beschikbare versus benodigde handhavingscapaciteit

Uitvoeringsprogramma afdeling handhaving 2017	Totaal aantal uren obv beschikbare capaciteit	Totaal aantal uren obv benodigde capaciteit
totaal aantal FTE	32,73	40
productieve uren te besteden	45060	57064
productieve uren overige projecten	10065	10694
Thema Waterkwaliteit		
routinematig	13094	17929
incidenteel	6007	6286
TOTAAL	19101	24215
Thema Waterveiligheid		
routinematig	1922	4541
incidenteel	830	830
TOTAAL	2752	5371
Thema Waterkwantiteit		
routinematig	4434	6856
incidenteel	2338	2338
TOTAAL	6772	9194
Thema Vaarwegbeheer		
routinematig	84	866
incidenteel	44	44
TOTAAL	128	910
Thema Waterschapsheffingen		
routinematig	4343	4363
incidenteel	320	547
TOTAAL	4663	4910
Thema Grondwater		
routinematig	1120	1610
incidenteel	460	160
TOTAAL	1580	1770

Bijlage 3 Doelgroepen met overwegend reactieve inzet van het waterschap in 2017

- Autosloperijen;
- Gemeentewerf/milieustraat;
- Zeefdrukkerijen;
- Inrichtingen die auto's deconserveren;
- Motorrevisiebedrijven;
- Drinkwaterproductiebedrijven;
- Lozen en onttrekken Oppervlaktewater (kwantiteit);
- Lozingen afkomstig van baggerwerkzaamheden;
- Vollegrondsgroenteteelt;
- Bloembollenteelt;
- Champignonkwekerijen;
- Witloftrekkerijen;
- Groentewassers;
- Vaste objecten;
- Aantasting functioneren C-watergangen;
- Sanering ongezuiverde lozingen.

Indien zich binnen deze doelgroepen klachten of andere bijzondere omstandigheden voordoen onderneemt het waterschap alsnog actie.